

การพัฒนานบหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยว

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเจริญ จังหวัดพังงา

ปี 2541 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเจริญจัดประชาคมตำบล เพื่อค้นหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนพบว่าต้องการให้มีการพัฒนานบหลวงขนาดใหญ่ของตำบลที่มีพื้นที่ประมาณ 40 ไร่ เป็นแหล่งกักเก็บน้ำในการเกษตรกรรม และเป็นแหล่งจับสัตว์น้ำ ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ประกอบด้วยดอกบัวหลากหลายพันธุ์ นกนานาชนิด เช่น นกยางนกเงือก นกเป็ดน้ำ ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและแหล่งท่องเที่ยวของชาวบ้านในตำบลโคกเจริญและตำบลใกล้เคียง

วิถีใหม่

ปี 2543 อบต.โคกเจริญ ดำเนินการการพัฒนานบหลวงเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและแหล่งท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในตำบลโคกเจริญ

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: ทับปุด

จังหวัด: พังงา

ประชากร: 1,052 คน

พื้นที่: 53.92 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

- การดำเนินงานด้านการปรับปรุงสถานที่
 - ปรับปรุงทัศนียภาพนบหลวงให้สวยงาม
 - การสร้างถนนเข้าสู่พื้นที่นบหลวง
 - ปลูกไม้ดอกไม้ประดับบริเวณโดยรอบนบหลวง
 - จัดตกแต่งสถานที่ปรับปรุงเป็นสถานที่ออกกำลังกาย
 - จัดเก็บขยะ ตัดหญ้า ถางหญ้า
- การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอทับปุด องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา ช่วยประสานความสัมพันธ์อันดีกับชาวบ้านในท้องถิ่นเป็นลักษณะการบอกต่อระหว่างกัน โดยการสร้างจิตสำนึก สร้างความตระหนักในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น งดจับปลาในฤดูวางไข่ ไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาด
 - ขอความร่วมมือจากชาวบ้านในการจัดเก็บขยะ ตัดหญ้า ถางหญ้า โดยไม่มีค่าตอบแทน
 - อบต.โคกเจริญเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเข้ามาขายสินค้าในบริเวณที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านอีกทางหนึ่ง โดยในช่วงแรกมีผู้ประกอบการที่เข้ามาเปิดร้านค้า 2-3 ราย ปัจจุบันมีผู้ประกอบการเข้ามาเปิดร้านค้าจำนวน 8 ราย ซึ่งอบต.โคกเจริญไม่เก็บค่าเช่าสถานที่ในการดำเนินการแต่อย่างใด
- แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนานบหลวงทั้งหมด 8 คน ประกอบด้วย ตัวแทนอบต.โคกเจริญ 3 คน ผู้นำชุมชน 3 คน และผู้ประกอบการร้านค้า 2 คน ทำหน้าที่ร่วมกันกำหนดกติกาและข้อกำหนดในการประกอบกิจกรรมในนบหลวง เช่น การดูแลจัดเก็บขยะ เป็นต้น
- การกำหนดกติกาของนบหลวง สำหรับร้านค้าที่เข้ามาจำหน่าย และออกข้อบังคับควบคุมและจัดการให้มีการตกปลา จับสัตว์น้ำได้ในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายนเท่านั้น
- สรุปผลการดำเนินการ ซึ่งเป็นการดำเนินการชี้แจงผลการดำเนินแก่ชาวบ้านประมาณ 4-5 เดือนต่อ 1 ครั้ง

6. ในปี 2546 จัดกิจกรรมประเพณีลอยกระทงขึ้นบริเวณบึงหลวง โดยวันงานมีการแสดงของนักเรียนในอำเภอทับปุด เช่น โรงเรียนบ้านโคกเจริญ โรงเรียนวัดราษฎร์อุปถัมภ์ เป็นต้น

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน

1. อบต. จัดสรรเงินงบประมาณในการดำเนินการนี้
 - ปี 2543 สำหรับปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบ และจัดสรรพื้นที่สำหรับร้านค้า รวมทั้งปรับปรุงสถานที่ออกกำลังกายเป็นเงินทั้งสิ้น 140,000 บาท
 - ปี 2544-ปี 2547 สำหรับดูแลและบำรุงรักษานบหลวงปีละ 20,000 บาท
2. ปี 2546 องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา ให้เงินสนับสนุนในการจัดกิจกรรมลอยกระทงและสร้างถนนเข้าสู่พื้นที่บึงหลวง เป็นเงิน 100,000 บาท

การระดมทุน/ การระดมหุ้น

1. ประชาชนในพื้นที่บริจาคเงินสมทบประมาณ 3,000 บาท สำหรับประชาสัมพันธ์

อุปกรณ์/ เครื่องมือ

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 เครื่อง
2. อุปกรณ์สำหรับการจัดงานลอยกระทง

บุคลากร

1. ปลัด อบต. ควบคุมดูแลการพัฒนานบหลวงให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ติดตามผลการปฏิบัติงานที่ อบต. ได้กำหนดไว้
2. เจ้าหน้าที่อบต. ประมาณ 5-6 คน ประกอบด้วย
 - เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธา ควบคุมการทำงานของบริษัทรับบ่มาทำถนน
 - เจ้าหน้าที่การเงิน ดูแลงบประมาณของกิจกรรมนี้
 - ลูกจ้าง ทำหน้าที่ประสานงาน ประชาสัมพันธ์ และติดตามผลงาน
3. คณะทำงานกิจกรรมการพัฒนานบหลวงทั้งหมด 8 คน ทำหน้าที่กำหนดกติกาและข้อกำหนดในการประกอบกิจกรรมในบึงหลวง

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปี 2543	-จัดประชาคมตำบลเพื่อค้นหาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในตำบล -นำความคิดเห็นจากการทำประชาคมมาทำเป็นกิจกรรมพัฒนานบหลวงเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเสนอต่อสภา อบต.โคกเจริญ	-อบต. /ประชาชน
ตุลาคม 2543	-สภา อบต. อนุมัติงบประมาณสำหรับปรับปรุงนบหลวง	-ค ณ ะ ผู้ บ ริ ห า ร อบต.

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปลายปี 2543	-ขอความร่วมมือจากประชาชนเพื่อเข้าร่วมพัฒนาพื้นที่ โดยการถางหญ้า จัดเก็บขยะ ตัดต้นไม้ เป็นต้น	-อบต./ประชาชน
มกราคม 2544	-ปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบบ่อบลวง เช่น กำจัดวัชพืช เก็บขยะ	-อบต./ประชาชน
กลางปี 2544	-ประชุมแต่งตั้งคณะทำงานของกิจกรรมนี้ -ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจบ่อบลวง เพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน -ให้ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขายของบริเวณบ่อบลวงขอให้สถานที่เปิดร้านค้า	-อบต./ผู้ประกอบการ
ปลายปี 2544	-ผู้ประกอบการเปิดร้านค้าบริเวณบ่อบลวง	-อบต./อบจ.พังงา
ปี 2546	-ของบประมาณสนับสนุนในการสร้างถนนเข้าสู่บ่อบลวงจาก อบจ.พังงา -จัดกิจกรรมลอยกระทง	

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา	ให้การสนับสนุนงบประมาณในการสร้างถนนเข้าสู่บ่อบลวงและจัดกิจกรรมลอยกระทง
โรงเรียนบ้านโคกเจริญ	ให้การสนับสนุนการแสดงของนักเรียนในวันลอยกระทง
โรงเรียนวัดราษฎร์อุปถัมภ์ และนักเรียน	
ประชาชนในพื้นที่	ร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาพื้นที่ โดยการถางหญ้า เก็บขยะ และร่วมบริจาคเงินสมทบกิจกรรมนี้

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. บ่อบลวงเป็นพื้นที่ที่รกร้างไม่ได้รับการพัฒนาให้ใช้ประโยชน์ได้สูงสุด
2. บ่อบลวงยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก
3. อาชีพหลักของประชาชนในตำบลโคกเจริญ คือ การทำการเกษตรแบบพอเพียงขนาดเล็ก เช่น ทำสวนยางพารา ปลูกปาล์มน้ำมัน ทำสวนผลไม้ และปลูกล้วย

หลังการดำเนินการ

1. บ่อบลวงได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของคนในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง
2. นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวที่บ่อบลวงประมาณปีละ 3,000 คน

3. เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยในปี 2543 มีผู้ประกอบการเข้ามาเปิดร้านอาหารหรือร้านค้าประมาณ 2-3 ร้าน ปัจจุบันมีจำนวนผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นเป็น 8 ร้าน ส่งผลให้ประชาชนกลุ่มนี้มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อเดือนไม่ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อ 1 ร้าน และเมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วทำให้มีกำไรเฉลี่ยต่อเดือนไม่ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อ 1 ร้าน

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ปัญหาขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล เนื่องจากหลังจากที่มีการตั้งร้านค้าในบริเวณถนนหลวง มีผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น และมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดปัญหาการจัดเก็บขยะที่มีปริมาณเพิ่มขึ้น	1. จัดการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยอย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยจัดจ้างคนงานทำความสะอาดเข้าไปดูแลจัดเก็บขยะ ตัดหญ้า 4 เดือนต่อ 1 ครั้ง และจัดเพิ่มจำนวนถังขยะให้มากเพียงพอกับขนาดพื้นที่ถนนหลวง และขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการทั้งหมดและชาวบ้านในพื้นที่ช่วยดูแลความสะอาดร่วมกัน
2. ปัญหาความขัดแย้งของผู้ประกอบการในพื้นที่แย่งพื้นที่จำหน่ายสินค้า เกิดความไม่พอใจกันเนื่องจากแย่งลูกค้า	2. ดำเนินการไกล่เกลี่ยอย่างละมุนละม่อม จัดสรรพื้นที่ร้านค้า และแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการอย่างเท่าเทียมกัน หรือในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้จะให้ผู้ประกอบการทั้งคู่เลิกกิจการ
3. ประชาชนบางส่วนยังละเมิดมาตรการที่กำหนดไว้ เช่น ห้ามตกปลา	3. อบต.โคกเจริญจัดเจ้าหน้าที่อบต.เข้าดูแลสอดส่องให้เป็นไปตามข้อกำหนดมากขึ้น โดยเข้าไปตักเตือนผู้กระทำความผิด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนของผู้บริหารในการตั้งใจพัฒนานบหลวงให้มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์นานาชนิด และไม้ดอกไม้ประดับที่สวยงาม เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์พื้นที่ได้อย่างเต็มที่
2. ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานบหลวงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจอย่างเต็มที่ และมีส่วนในการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อย รวมทั้งช่วยสอดส่องดูแลผู้ฝ่าฝืนข้อกำหนดที่กำหนดไว้ร่วมกัน

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. การสร้างความเข้าใจร่วมกัน โดยการกำหนดกติกาในการใช้พื้นที่ร่วมกัน เพื่อควบคุมประชาชนในพื้นที่ เช่น ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด การห้ามตกปลาในฤดูวางไข่
2. การออกข้อบังคับควบคุมและจัดการให้มีการตกปลา จับสัตว์น้ำได้ในช่วงเดือนมกราคม-มิถุนายนเท่านั้น โดยที่ประชาชนในชุมชนเป็นผู้ที่ช่วยดูแลสอดส่องผู้กระทำความผิด
3. อบต. จัดเตรียมแผนงานในการพัฒนานบหลวงต่อไป คือ จัดทำสวนหย่อม ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ปรับปรุงภูมิทัศน์ และเตรียมการสร้างสวนสุขภาพในการออกกำลังกาย ทำเส้นทางวิ่งรอบหนองน้ำและติดตั้งอุปกรณ์ออกกำลังกาย รวมทั้งดำเนินการจัดการดูแลความสะอาด โดยการเพิ่มจำนวนถังขยะ เข้มงวดการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อย เป็นต้น

บทเรียนที่ได้รับ

1. ประชาชนในพื้นที่เกิดความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทั้งนี้เกิดจากการที่ประชาชนมีความรู้สึกในการเป็นเจ้าของบวรร่วมกัน
2. การดำเนินกิจกรรมต่างๆ จำเป็นต้องดำเนินการวางแผนร่วมกัน มีความจริงจังและต้องพัฒนาผลงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
3. ความร่วมมือและการประสานงานของหน่วยงานรัฐ ประชาชน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลในการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จลงด้วยดี

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

ในการพัฒนาชุมชนนั้น ผู้นำควรคำนึงถึงศักยภาพชุมชน ความพร้อมขององค์การ เช่น งบประมาณ บุคลากร ปัจจัยแวดล้อม รวมทั้งการประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ประชาชน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายวีระศักดิ์ ส่องแก้ว
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเจริญ
ที่อยู่ : หมู่ที่ 4 ตำบลโคกเจริญ อำเภอบ้านลาด จังหวัดพิจิตร
โทรศัพท์ : (076) 442-068, (07) 898-9906

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2543

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 4 ตำบลโคกเจริญ อำเภอบ้านลาด จังหวัดพิจิตร 62180
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	53.92 ตารางกิโลเมตร 2,295,140.42 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	2,979,378.07 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	8 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 2 คน ลูกจ้างประจำ 3 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	1,052 คน
จำนวนครัวเรือน	258 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	40,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลโคกเจริญประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นการทำการเกษตรแบบพอเพียงขนาดเล็ก ได้แก่ สวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน สวนผลไม้ และปลูกผัก รวมทั้งทำปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ และรับจ้างทั่วไป คนในชุมชนมีความใกล้ชิดกันเป็นอย่างดี สนับสนุนและมีความผูกพันในแบบเครือญาติ ศักยภาพที่เอื้ออำนวยในการพัฒนาตำบลโคกเจริญ คือ สภาพทั่วไปมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติมาก มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง การพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆเป็นอย่างดี รวมทั้งมีความผูกพันกันในชุมชน